Työelämä
Mika Kärkkäinen

15.11.2018

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

HE 219/2018 vp: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vuosilomalain muuttamisesta

Pyydettynä lausuntona esitän Elinkeinoelämän keskusliiton puolesta seuraavaa.

Hallituksen esityksellä säädettäisiin työntekijälle oikeus lisävapaapäiviin tilanteissa, joissa työntekijän työkyvyttömyydestä tai lääkinnällisestä kuntoutuksesta johtuvat poissaolot aiheuttavat sen, että neljän viikon vuosiloma jää saamatta täydeltä lomanmääräytymisvuodelta.

Esitystä on perusteltu EU-tuomioistuimen tuomioilla. EU-tuomioistuin ei ole ratkaisuissaan kuitenkaan ottanut kantaa Suomen vuosilomalakiin eikä todennut sitä EU-oikeuden vastaiseksi. Esityksen valmistelussa on sivuutettu sen seikan merkitys, että Suomen vuosilomajärjestelmä kokonaisuutena tarjoaa työntekijälle selvästi paremmat edut kuin EU-oikeus. EK:n mielestä EU-oikeuden täytäntöönpano ei voi perustua yksittäisiin kysymyksiin kokonaisuutta huomioimatta.

Esitetystä uudistuksesta aiheutuisi työnantajille miljoonien euron lisäkustannukset. Esitys ei ole linjassa hallitusohjelman kärkitavoitteen eli kustannuskilpailukyvyn parantamisen kanssa. Hallitus on hallitusohjelmassa sitoutunut siihen, että teollisuuden kustannuksia ei lisätä. Hallituksen EU-linjauksissa ei ole tähän mitään varaumaa

Mainituista syistä esitettyä uudistusta ei tulisi toteuttaa.

EK kuitenkin toteaa, että nyt esitetty lähestymistapa, jossa työntekijän oikeus vähintään neljän viikon vuosilomaan taataan lisävapaapäivillä, on parempi vaihtoehto kuin se, että poissaolon ajalta kertyisi vuosilomapäiviä. Vuosilomapäivät oikeuttavat työntekijän vuosilomapalkkaan, joka on joissakin tapauksissa ylikompensoiva, toisin sanoen työntekijä saa vuosiloman ajalta enemmän palkkaa kuin työssäolon ajalta. Lisäksi työntekijällä on useiden työehtosopimusten mukaan oikeus lomarahaan vuosilomapäiviltä.

Työaikadirektiivissä säädetään neljän viikon vähimmäisvuosilomasta. Samoin muu kansainvälinen sääntely asettaa ainoastaan vähimmäisvelvoitteita, joiden puitteissa kansallinen lainsäätäjä voi käyttää harkintavaltaansa. Vähimmäisvelvoitteiden täyttämisen ei voida tulkita edellyttävän niiden tason ylittävien etuuksien, kuten ylikompensoivan vuosilomapalkan tai lomarahan, myöntämistä.

Mika Kärkkäinen
Asiantuntija, EK